

КРДОПБГДСРСБНА 6
Строго поверително.
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПЕЦИАЛНО СЪОБЩЕНИЕ

КРДОПБГДСРСБНА 2
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: Секретар:

ОТНОСНО случая с прегазването на десет цивилни лица от манифестиращия танк Т-34 № 404 от поделение 8910, на 9. IX. 1950 година, до паметника "Ц. Освободител", срещу Нар. събрание - София.

Манифестиращия танк Т-34 № 404, с командир на танка **НАКИМ ТАШЕВ** и водач **ВЛАДИСЛАВ СЕРЖАНТ**, до самия ляв ъгъл на паметник "Цар Освободител", при опит да спре с цел да избягне сблъскване с предния танк, който е наближил до десет метра, вследствие инерцията на танка и хлъзгавостта на плочките по булевард "Руски", получава завъртване с задната си част в дясно, удря се в левия ъгъл на паметника и прегазва десет цивилни лица. От десетте пострадали, по първоначални данни трима са починали веднага и седем се намират в тежко състояние, в болницата на Червен кръст.

От предварителното разследване по случая се установява следното:

Танк Т-34 № 404 се шофира от опитен водач, който има изминати към тридесет мото часа. Командир на танка е също така опитен офицер, заемащ сега длъжността командир на баталион. В службата и на двамата до сега не е имало нещастни случаи.

Командира в поделението се ползува с името на много добър танкист и миналата година, след инспекторския преглед е получил награда златен часовник, за добра служба. Същия в миналото, преди 9. септември 1944 година е бил антифашист, член на Р. М. С. и след 9. септември 1944 година става член на Партията.

Водача на танка се ползува в поделението с името на скромен и дисциплиниран войник и добър водач. Произхожда от крайно бедно семейство и преди да постъпи в казармата е бил общ работник.

При преминаването край трибуната, танковата колона се е движела с скорост 15 километра в час - втора скорост. Дистанцията между танковете е била тридесет метра, в духа на издадената заповед. По предварителното указание на командира на поделение 8900 след преминаване край трибуната, танковата колона е трябвало да увеличи скоростта, без да спазва дистанцията, с цел да се полу-

КРДОПБГДСРСБНА 7
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 09.11.50 Експерт:

чи напластяване на следващите танкове пред трибуната. В изпълнение на дадените указания, непосредствено след преминаване край трибуната, въпросния танк сменил скоростта от втора на трета и започнал да се движи със скорост 20 - 25 километра в час, с цел да намали дистанцията с предния танк /танка на командира на поделение 8910/. До Партийната книжарница командира на танка е бил вътре в танка. На това място той се е показвал извън купола и забелязал, че предния танк е на десет метра пред тях и има опасност да се блъснат в него. За да предотврати сблъскването /по негови показания/, започнал да дава команда на водача "водач, стой - водач стой" без да получи отговор. Трети път е заявил: "водач стой, ще блъснеш предния танк", на което получил отговор, че водача го е разбрал. Водача дава показания, че е чул последната команда, след което започнал да убива скоростта, без да сменя на по-малка скорост, считайки, че това е правилно. В този момент танка се хлъзнал в дясно, поради наклона и хлъзгавостта на паважа и по показания на водача е имало опасност целия танк да се вреже в публиката. За да избегне това, водача взел решение да измени посоката на танка в ляво, като за целта освободил десния лост, а застопорил лявата верига, вследствие на което танка се завил на 35-40 градуса, при което задната половина на танка се занесла в дясно на около един метър и половина и се ударил в левия ъгъл на бордюра на паметника. Вследствие на това завиване /хлъзгане/, стоящите до самия бордюр лица са били сгазени. При сблъскването скоростта на танка е била съвсем малка, поради което следващият танк го подминава. Веднага след това водача на танк 404 във време на движение изправил колата и се включил в коланата, преминавайки на втора скорост и е попитал командира на танка какво е станало. Последният, за да не го смуги, му казал само "карай, нищо няма", с цел да не стане втора катастрофа.

От извършения разпит на водачи и командири на танкове, участващи в манифестацията, се установява, че дисциплината на публиката е била много слаба. На много места граждани са се доближавали до самите танкове и са хвърляли в тях цветя и бонбони. На мястото на произшествието пострадалите граждани са били също на извънредно близко разстояние /1 - 1.5 метра/ от танковата колана.

Охраняващите милиционери не са могли да възложат им задачи по опозване на реда, били са изтритани от публиката напред и са стеснили пътя, по който се е движила коланата.

КРДОПБГДСРСБНА 6
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

От друга страна самите водачи в танковете във време на движение на колоната са имали прояви на недисциплинираност. Някои от тях са били забелязани от публиката да показват ръцете и лицето си от отвора, за да поздравяват публиката, с което са отвличали вниманието си.

От разпита на командира и водача на следващия танк се установява, че разстоянието между катастрофирания танк и тяхния, е било, няколко минути преди катастрофата, около 80 - 100 метра. От това се вади заключение, че водача на катастрофирания танк пресилено е увеличил скоростта и в същото време недостатъчно зорко е следял и спазвал нуждната дистанция. Водача на катастрофирания танк обяснява с обстоятелството, че се е стремил да изпълни заповедта на командира на полка, да не се откъсва от предния танк и да се движи с намалена дистанция.

Поведението на водача и командира на катастрофирания танк по време на предварителния разпит изразява спокойствие. Разясняване подробностите по случая, продължава.

9. септември 1950 година, София.

За НАЧАЛНИК ОТДЕЛ X - ДДС

ПОЛКОВНИК _____ /Куманов/

КРДОПБГДСРСБНА 7
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 09.11.11 Експерт: